

TOČKA 4.

I N F O R M A C I J A
o realizaciji EU projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda
aglomeracije Rijeka 2017.-2023.

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik

Rijeka, 1. 3. 2017.

Gradsko vijeće Grada Rijeke
n/r predsjednici Dorotei Pešić-Bukovac

Na temelju članka 58. Statuta Grada Rijeke ("Službene novine Primorsko-goranske županije" broj 24/09, 11/10 i 5/13 i "Službene novine Grada Rijeke" broj 7/14 i 7/16-pročišćeni tekst) podnosim Gradskom vijeću Grada Rijeke na razmatranje i usvajanje **Informaciju o realizaciji EU projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Rijeka 2017.-2023.**

GRADONAČELNIK

mr.sc. Vojko OBERSNEL

I N F O R M A C I J A

o realizaciji EU projekta odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Rijeka 2017.-2023.

Gradsko vijeće Grada Rijeke na svojoj je 16. sjednici održanoj 9. travnja 2015. godine donijelo zaključak o prihvaćanju Informacije o ulaganjima u komunalne vodne građevine vodoopskrbe i odvodnje, čiji je sastavni dio bila i informacija o Projektu dogradnje sustava odvodnje aglomeracije Rijeka s izgradnjom novog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz fondova Europske unije.

Priprema i realizacija ovog Projekta ima za cilj izgradnju vodno komunalnih građevina na području aglomeracije Rijeka (područje grada Rijeke i Kastva te općina Viškovo, Jelenje i Čavle) kojima će se ispuniti obveze i rokovi uvođenja europskih standarda u vodno-komunalnu djelatnost, definiranih tijekom pregovora Republike Hrvatske i Europske komisije u okviru poglavlja 27. Okoliš po pitanju osiguranja kvalitete i sigurnosti opskrbe pitkom vodom te doprinosa poboljšanju stanja vode upravljanjem komunalnim otpadnim vodama.

Rezultati pregovora sadržani su u dokumentu „Revidirani Plan provedbe vodno-komunalnih direktiva” koji je donijela Vlada Republike Hrvatske u studenom 2010. godine. Prijelazne mjere, odnosno prijelazna razdoblja prilagodbe propisima, sastavni su dio Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji (Narodne novine - Međunarodni ugovori, br. 2/12, 5/13 i 9/13).

EU projekt aglomeracije Rijeka jedan od najvećih projekata u vodno-komunalnom sektoru koji su trenutno u pripremi u državi po Planu provedbe vodno komunalnih direktiva na području Republike Hrvatske. Njegova vrijednost **procjenjuje se na iznos od oko 1.761.563.000,00 kuna.**

Obuhvaća izgradnju uređaja drugog stupnja pročišćavanja otpadnih voda u Rijeci na lokaciji Delta, potom gradnju i rekonstrukciju oko 217 kilometara kanalizacije i 126 crpnih stanica s istovremenim izvođenjem radova na oko 100 kilometara javne vodoopskrbe.

Projektom obuhvaćenim ulaganjima u vodno komunalne građevine dostići će se **europski standardi u upravljanju komunalnim otpadnim vodama i u zaštiti prihvatnih površinskih voda i vodenog okoliša** u skladu s Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (91/271/EEZ), koja u smislu provedbe predstavlja jedan od najskupljih pravnih akata Europske unije. Potom se **osigurava i dobra kvaliteta vode za piće** u skladu s Direktivom o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (98/83/EZ) te se **pozitivno utječe na stanje vodnih tijela i osigurava dobro stanje recipijenta** prema zahtjevima Okvirne direktive o vodama (2000/60/EZ) i Direktive o kvaliteti vode za kupanje (2006/7/EZ).

Ekonomska i tehnička opravdanost ovog projekta sagledana je studijsko-projektnom dokumentacijom. Njezina izrada **započela je u 2010. godini** i obuhvatom i složenošću najveća je među studijsko-projektnim dokumentacijama u izradi u Republici Hrvatskoj. U izradu studijsko-projektnu dokumentaciju do sada je investirano oko 47.230.000,00 kn te je još dodatno investirano u imovinsku pravnu pripremu u iznosu od oko 5.589.000,00 kn.

Odustajanje bilo koje jedinice lokalne samouprave s područja aglomeracije Rijeka od studijsko-projektnom dokumentacijom predviđenih ulaganja u vodno-komunalne građevine, a odabranih i s osnova analizirane njihove isplativosti i opravdanosti investicijskih troškova, troškova pogona i održavanja, kao i efekata u poboljšanju kvalitete pružanja vodnih usluga te u očuvanju i zaštiti mora za kupanje, izvorišta pitke vode i stanja okoliša u cjelini, **u konačnici ima za posljedicu odustajanje od apliciranja projekta aglomeracije Rijeka za osiguranje bespovratnih novčanih sredstava iz EU fondova te nemogućnost dostizanja obveza u predviđenim rokovima.**

Postojeće stanje na području aglomeracije Rijeka

Na području aglomeracije Rijeka, koju čini područje grada Rijeke i Kastva te općina Viškovo, Jelenje i Čavle, trenutno je izgrađeno oko 330 km cjevovoda (210 km mješovitih, 84 km razdjelnih, 36 km oborinskih), 43 crpne stanice, 18 kišnih preljeva i 12 razdjelnih okana. U ovoj godini završena je izgradnja oko 32 km sanitarne kanalizacije s 2 crpne stanice i 1 upojnom građevinom te izgradnja/rekonstrukcija oko 15 km vodoopskrbne mreže putem EBRD i EIB-CEB programa.

Veći dio izgrađenog sustava je mješovitog tipa (oko 75%), što znači da se fekalna i oborinska voda transportiraju istim cjevovodom. Dijelovi sustava izgrađeni u novije vrijeme su razdjelni, kao što je predviđeno i budućom dogradnjom.

Otpadne vode prikupljene izgrađenim sustavom javne odvodnje pročišćavaju se na postojećem uređaju za pročišćavanje – mehanički pred tretman na Delti, koji je izgrađen 1994. godine. Dugoročno ispuštanje otpadnih voda u Kvarnerski zaljev na dubini od 45 metara i udaljenosti 500 m od obale samo uz minimalnu mehaničku obradu, kao što je sada slučaj, može negativno utjecati na morsku okolinu.

Trenutna priključenost stanovništva na sustav javne odvodnje na razini cijele aglomeracije Rijeke iznosi oko 70%.

Najviša je na području grada Rijeke i iznosi 83,5%, dok na području grada Kastva iznosi oko 29%.

U idućih godinu dana očekuje se i značajnije povećanje priključenosti stanovništva na javnu odvodnju na području općine Čavle. U tijeku je postupak priključenja građevina na sustav javne odvodnje izgrađen 2015. godine u sklopu Jadranskog projekta na području ove općine. Po završetku tog postupka priključenost stanovništva općine Čavle na javnu kanalizaciju iznositi će oko 40%.

Na području općine Viškovo priključenost stanovništva je vrlo mala jer je sustav odvodnje minimalno izgrađen.

Na području općine Jelenje sustav javne odvodnje u cijelosti nije izgrađen.

Pokrivenost područja aglomeracije Rijeka sustavom javne odvodnje

JLS	BROJ STANOVNIKA	BROJ KUĆANSTAVA	BROJ KUĆANSTAVA PRIKLJUČENIH NA SUSTAV ODVODNJE	STOPA PRIKUPLJANJA OTPADNIH VODA
Rijeka	128.887	52.839	44.121	83,5%
Kastav	10.466	3.849	1.109	28,8%
Viškovo	14.480	5.192	8	0,0%
Jelenje	5.353	1.970	0	0,0%
Čavle	7.236	2.650	32	1,2%
UKUPNO	166.422	66.500	45.270	68,1%

Izgrađenim tehnički jedinstvenim sustavom vodoopskrbe pokriveno je oko 99,8% stanovništva na relativno velikom području pružanja usluge vodoopskrbe od 517 km² na kojem se rasprostiru područja četiri grada – Rijeke, Bakra, Kastva i Kraljevice te pet općina – Čavle, Jelenje, Klana, Kostrena i Viškovo. Ova pokrivenost vodoopskrbom je znatno viša od državnog prosjeka koji iznosi oko 80%.

Ukupna duljina vodoopskrbne mreže iznosi oko 850 km (oko 965 km s priključcima). Dio sustava čine i 53 vodospreme ukupnog volumena 116.848 m³ i 30 crpnih stanica.

Analize i kontrole kvalitete vode i zdravstvene ispravnosti isporučene vode za piće potvrđuju da je riječki vodoopskrbni sustav siguran i pouzdan.

EU projekt aglomeracije Rijeka

Projektom su sagledane trenutne potrebe te s osnova ekonomske i tehničke opravdanosti ulaganja kako bi se **ispunili ključni zahtjevi po pitanju ulaganja u sektor vodnoga gospodarstva sukladno pravnim stečevinama Europske unije u području okoliša**, kao i **specifični ciljev - razvoj sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda** s ciljem doprinosa poboljšanju stanja vode.

U skladu s navedenim na području aglomeracije Rijeka na lokaciji Delta potrebno je otpadne vode prije njihova ispuštanja u recipijent obrađivati na **uređaju za pročišćavanje otpadnih voda s najmanje II stupnjem pročišćavanja. Uređaj je potrebno izgraditi i pustiti u funkciju do 31.12.2018.** godine. Potreban stupanj pročišćavanja temelji se na kapacitetu aglomeracije koja iznosi 200.000 ES te osjetljivosti recipijenta u koji se otpadne vode ispuštaju. Recipijent otpadnih voda ove aglomeracije je more Riječkog zaljeva koje je prema Odluci o određivanju osjetljivih područja (Narodne novine 81/10) manje osjetljivo područje za ispuštanje otpadnih voda.

Dogradnjom sustava javne odvodnje **osigurat će se u kratkoročnom razdoblju do 2023. godine priključenost na javnu kanalizaciju za oko 92% stanovništva aglomeracije Rijeka.** U dugoročnom razdoblju do 2028. godine predviđeno je dodatno proširenje sustava odvodnje kojim bi se omogućilo priključenost za oko 98% stanovništva.

Postojeći način odvodnje sa septičkim jamama na rubnim zadržao bi se u rijetko naseljenim područjima aglomeracije.

Planirana priključenosti po JLS-ima (postojeća, kratkoročno i dugoročno)

JLS	POSTOJEĆE	PLANIRANO - KRATKOROČNO	PLANIRANO - DUGOROČNO
	2014.	2023.	2028.
Rijeka	83,5%	97,9%	99,9%
Kastav	28,8%	80,0%	85,8%
Viškovo	0,0%	47,9%	99,1%
Jelenje	0,0%	84,8%	84,8%
Čavle	1,2%	90,0%	98,7%
UKUPNO	68,1%	91,6%	98,3%

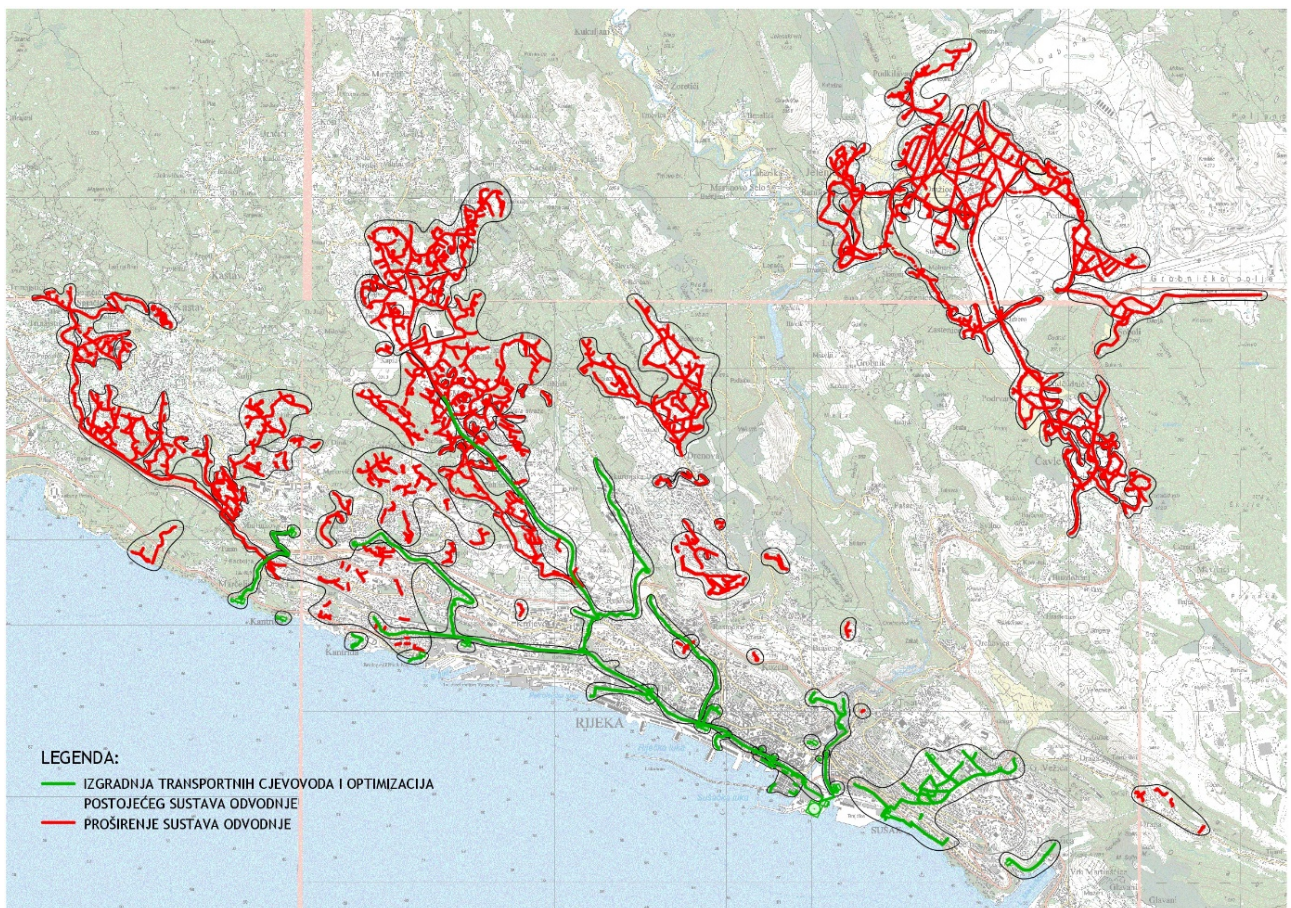
Povećanje priključenosti predviđeno je i rješavanjem problema s priključenjem dijela stanovništva/stambenih objekata čiji su objekti ispod razine kanalizacijskog kolektora, što je neizbježno pri izrazito brdovitom području na kojem je smještena aglomeracija Rijeka. Za njihovo priključenje na javni sustav odvodnje nužno je postavljanje velikog broja malih lokalnih internih crpnih stanica. Dobava i ugradnja ovakvih crpnih stanica, njih oko 2.500 komada, također se planira u okviru ovog Projekta i sufinanciranjem iz fondova Europske unije.

Planirani broj novih kućnih priključaka

KOMPONENTA PROJEKTA	BROJ GRAVITACIJSKIH	BROJ TLAČNIH	UKUPNO	UKUPNO ES
C. PROŠIRENJE RIJEKA	1.487	262	1.749	8.430
D. PROŠIRENJE KASTAV	953	292	1.245	6.897
E. PROŠIRENJE VIŠKOVO	1.421	304	1.725	7.756
F. PROŠIRENJE ČAVLE	751	232	983	3.244
G. PROŠIRENJE JELENJE	1.209	107	1.316	4.359
UKUPNO	5.821	1.197	7.018	30.686

U sklopu EU projekta predviđena je i rekonstrukcija postojećeg sustava javne odvodnje te izgradnja ili rekonstrukcija 12 retencija, 20 kišnih preljeva i 3 separatora u cilju **optimiziranja postojećeg mješovitog sustava**, sprječavanja negativnih utjecaja kišnih preljeva na more duž grada Rijeke, rješavanja problema prodora mora u kanalizacijski sustav, taloženja u glavnim obalnim mješovitim kolektorima paralelnih s obalom i s izrazito malim padom zbog čega se smanjuje njihova prohodnost i sl.

Istovremeno s radovima na sustavu javne odvodnje predviđeno je **izvođenje radova na oko 100 kilometara javne vodoopskrbe**. Prije svega se radi o zamjeni dijelova cjevovoda sustava vodoopskrbe na područjima gdje je nemoguće izvesti radove na sustavu odvodnje bez oštećenja vodoopskrbnih cjevovoda. Zamjenama vodovodnih cjevovoda u sklopu EU projekta aglomeracija Rijeka ujedno će se **smanjiti gubitci u vodoopskrbnom sustavu sa sadašnjih 30% na 22%**, što je **smanjenje od oko 8%** te smanjiti moguće onečišćenje vode čime se **povećava kvaliteta opskrbe korisnika**. Potrebno je istaknuti kako su sadašnji gubici vode u riječkom vodoopskrbnom sustavu značajno ispod razine prosječnih stvarnih gubitaka u vodoopskrbnim sustavima u Hrvatskoj (oko 43%) prihvatljivim granicama.

Prikaz planiranog obuhvata EU projekata aglomeracije Rijeka

Komponente EU projekta aglomeracije Rijeka i njihova procijenjena vrijednost

KOMPONENTA	VRIJEDNOST INVESTICIJE (HRK)
IZGRADNJA TRANSPORTNIH KOLEKTORA I OPTIMIZACIJA POSTOJEĆEG SUSTAVA ODVODNJE RIJEKA – ZAPAD 13 PROJEKATA: 7,8 km vodovod, 17,8 km kanalizacija, 9 crpnih stanica, 7 retencija, 10 kišnih preljeva, 2 separatora	130.409.000
IZGRADNJA TRANSPORTNIH KOLEKTORA I OPTIMIZACIJA POSTOJEĆEG SUSTAVA ODVODNJE RIJEKA – ISTOK 11 PROJEKATA: 6,7 km vodovod, 15,6 km kanalizacija, 9 crpnih stanica, 5 retencija, 10 kišnih preljeva, 1 separator	105.187.000
PROŠIRENJE RIJEKA 17 PROJEKATA: 14,6 km vodovod, 41,2 km kanalizacija, 29 crpnih stanica	129.031.000
PROŠIRENJE KASTAV 14 PROJEKATA: 10,5 km vodovod, 30,3 km kanalizacija, 14 crpnih stanica	95.441.000
PROŠIRENJE VIŠKOVO 23 PROJEKTA: 18,8 km vodovod, 40,7 km kanalizacija, 28 crpnih stanica	137.154.000
PROŠIRENJE ČAVLE 26 PROJEKATA: 20,8 km vodovod, 35,2 km kanalizacija, 24 crpne stanice	126.710.000
PROŠIRENJE JELENJE 15 PROJEKATA: 20,4 km vodovod, 36,6 km kanalizacija, 13 crpnih stanica	122.017.000
UKUPNO IZGRADNJA MREŽE UKUPNO 119 PROJEKATA 99,6 km vodovod, 217,4 km kanalizacija, 126 crpnih stanica, 12 retencija, 20 kišnih preljeva, 3 separatora	
UPOV RIJEKA kapaciteta 200.000 ES, II stupanj pročišćavanja (biološka obrada otpadnih voda) i obrada mulja do sadržaja od min 90% suhe tvari	549.946.000
NABAVA OPREME	76.293.000
NADZOR NAD IZGRADNJOM SUSTAVA ODVODNJE	25.145.000
NADZOR NAD IZGRADNJOM UPOV-a	21.998.000
UPRAVLJANJE PROJEKTOM	37.102.000
INFORMIRANJE I VIDLJIVOST	6.737.000
OSTALI PRIHVATLJIVI TROŠKOVI	38.253.000
UKUPNI TROŠKOVI PROJEKTA	1.601.421.000
NEPREDVIĐENI TROŠKOVI (10%)	160.142.000
UKUPNI TROŠKOVI PROJEKTA S NEPREDVIĐENIM TROŠKOVIMA	1.761.563.000

Financiranje EU projekta aglomeracije Rijeka

Sufinanciranje ovog projekta očekuje se iz Kohezijskog fonda Europske unije u obimu od 70,76%, tj. u iznosu od 1.25 milijarde kuna. Predviđeni udio sufinanciranja iz europskih fondova predviđen je u skladu s člankom 150. Uredbe Komisije (EZ) Br. 718/2007.

Preostalih 29,24% (ili oko 515 milijuna kuna) potrebnih sredstava osigurava se iz nacionalnih sredstava.

Udjeli sufinanciranja unutar nacionalne komponente projekta određeni su najprije na razini lokalnog sudjelovanja prema indeksu razvijenosti vodeće jedinice lokalne samouprave na području aglomeracije sukladno Odluci o razvrstavanju JLP(R)S, a ostatak nacionalnog sufinanciranja ravnomjerno dijele Državni proračun i Hrvatske vode..

IZVOR FINANCIRANJA	UKUPNO HRK	UDJELI NACIONALNE KOMPONENTE	
Pomoć Europske Zajednice (EU fond)	1.246.557.000		
Doprinosi domaćeg javnog sektora (nacionalna komponenta)	515.006.000		
Lokalna razina UKUPNO	137.352.000	26,67%	
- Rijeka	81.998.000	Udio u lokalnom financiranju	59,70%
- Kastav	10.431.000		7,59%
- Viškovo	16.941.000		12,33%
- Čavle	11.362.000		8,27%
- Jelenje	16.619.000		12,10%
Hrvatske vode	188.827.000	36,67%	
Državna razina	188.827.000	36,67%	
Ukupna financijska sredstva	1.761.563.000		

Raspodjela udjela financiranja pojedinih jedinica lokalne samouprave s područja aglomeracije Rijeka predviđena po godinama realizacije EU projekta aglomeracije Rijeka :

Proračun korisnika (JLS)	Gradski/Općinski proračun	Udio u investiciji	Udio lokalnog financiranja	GODINE INVESTIRANJA					
				2014.	%	UKUPNO kn	2018.	2019.	2020.
Rijeka	819,800	59,70%	81.998	22.693	24.232	23.4115	7.269	4.116	274
Kastav	52,445	7,59%	10.431	1.870	2.256	2.495	1.722	1.415	673
Viškovo	63,611	12,33%	16.941	3.528	3.399	3.632	2.850	1.822	1.710
Čavle	41,063	8,27%	11.362	2.833	2.738	2.243	1.821	890	838
Jelenje	22,377	12,10%	16.619	2.427	2.517	3.873	3.177	2.349	2.276
Ukupno		100,00%	137.352	33.350	35.142	35.658	16.839	10.591	5.771

Točna financijska vrijednost projekta, razdioba i novčani tijekom financiranja kroz operativno razdoblje provedbe još su uvijek preliminarni i podložni dodatnim izmjenama.

Jedan od preduvjeta za apliciranje ovog projekta Europskoj komisiji za osiguranje novčanih sredstava iz fondova Europske unije je i dokaz o preuzimanju obveza sufinanciranja nacionalne komponente aglomeracije za sufinanciranje projekta iz vlastitog proračuna.

Ostali preduvjeti vezani su uz ekonomsku i tehničku opravdanost projekta u ispunjenju obveza i rokova uvođenja europskih standarda u vodno-komunalnu djelatnost.

Komponentu koju moraju osigurati jedinice lokalne samouprave s područja aglomeracije Rijeka za sufinanciranje EU Projekta aglomeracije Rijeka osigurat će se putem dugoročnog financijskog zaduženja KD VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o.

Jedinice lokalne samouprave sklopit će posebne ugovore s KD VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. kojima će preuzeti obvezu osiguranja sredstava za povrat kreditnog zaduženja KD VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o.

Kreditno zaduženje KD VODOVOD I KANALIZACIJA d.o.o. provest će samostalno ili ugovorom o podzajmu s nosiocem zajma Ministarstvom financija i Hrvatskim vodama, ovisno o uvjetima koji bi za jedinice lokalne samouprave bili najprihvatljiviji.

Realizacija EU projekta aglomeracije Rijeka

Sva potrebna dokumentacija za financiranje EU projekta aglomeracije Rijeka od strane Europske unije je izrađena.

Ovim razvojnim zahvatom obuhvaćena je izrada 119 projekata.

Izdano je 113 pravomoćnih lokacijskih dozvola i 77 pravomoćnih građevinskih dozvola.

Tijekom pripreme dokumentacije za EU projekt aglomeracije Rijeka bilo je potrebno riješiti imovinsko-pravne odnose za oko 3.860 čestica. Imovinsko-pravna pitanja su do sada riješena za oko 3.230 čestica. Za neriješene čestice, njih oko 640, u tijeku su postupci izvlaštenja, dok se za manji postotak čekaju odluke Ministarstva državne imovine i jedinica lokalnih samouprava. Očekivano okončanje navedenih postupaka je do lipnja 2017. godine.

Ministarstva zaštite okoliša i prirode izdalo je za Studiju utjecaja na okoliš rješenje o prihvatljivosti za okoliš sustava javne odvodnje „Grad“, aglomeracija Rijeka.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike potvrdilo je da svi projekti za razvojni zahvat sustava javne odvodnje „Grad“, aglomeracija Rijeka ispunjavaju sve zahtjeve Direktive 2011/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija).

Izrađena je Studija izvedivosti aglomeracije Rijeka. Istovremeno se priprema natječajna dokumentacija za izvođenje radova na sustavu javne odvodnje i uređaju za pročišćavanje otpadnih voda, uslugu nadzora nad izgradnjom te za usluge upravljanja projektom i njegovom vidljivosti.

U tijeku su kontrolne aktivnosti od strane Posredničkog tijela razine 1 (Ministarstvo zaštite okoliša i energetike) i Posredničkog tijela 2 (Hrvatske vode), kao nadležnih tijela za provjeru prihvatljivosti te upravljanje pripremom i rizicima strateških projekata.

Po završetku istih uslijedit će daljnja procedura odobrenja od strane Europske Unije.

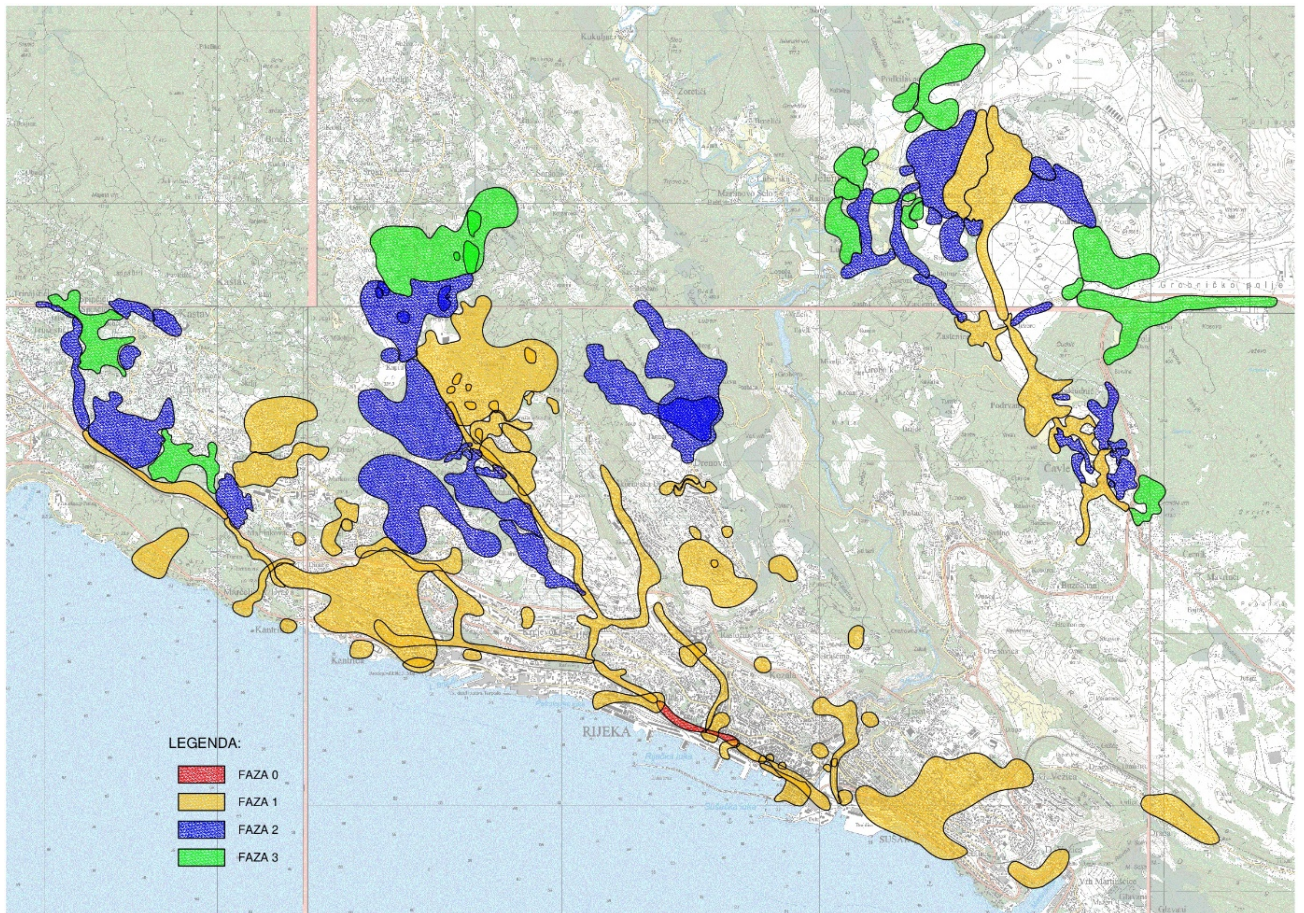
Cijeli postupak kontrole i odobrenja trajat nekoliko mjeseci.

Konačno odobrenje može se očekivati najranije tijekom ljeta 2017.

Realizacija EU projekta aglomeracije Rijeka predviđena je u više faza u razdoblju od 2018. do kraja 2023. godine.

Bitni elementi usklađivanja kroz realizaciju:

1. Definiranje redoslijeda gradnje po principu funkcionalnosti sustava odvodnje.
2. Usklađivanje dinamičkog plana s prometnom koncepcijom pojedinih dijelova aglomeracije.
3. Usklađivanje dinamičkog plana sa zahtjevima drugih javnih investicija.

Točnija dinamika realizacije svakog pojedinog dijela projekta dogradnje vodno-komunalne infrastrukture na području aglomeracije Rijeka bit će poznata nakon konačnog prihvaćanja aplikacije projekta, tj. osiguranja potrebnih novčanih sredstava za realizaciju te po završetku postupka nabave i ugovaranja izvođenja radova.